

Số: 150 /HD-KN

Tuyên Quang, ngày 12 tháng 5 năm 2022

HƯỚNG DẪN

Kỹ thuật ghép cải tạo cây ăn quả có múi

Để giúp người trồng cây ăn quả có múi như: Cam, bưởi, quýt... duy trì được sự trẻ hóa vườn cây, nâng cao năng suất, chất lượng của sản phẩm hoặc chuyển đổi giống phù hợp với nhu cầu thị trường để mang lại hiệu quả kinh tế cao hơn. Trong chuyên mục Khuyến nông hôm nay, Trung tâm Khuyến nông tiếp tục hướng dẫn kỹ thuật ghép cải tạo cây ăn quả có múi như sau:

1. Phương pháp ghép cải tạo.

Khi ghép cải tạo cây ăn quả có múi, có thể sử dụng hai phương pháp ghép, gồm: Phương pháp ghép mắt nhỏ và ghép đoạn cành; tuy nhiên, đối với gốc ghép nhỏ, ghép trực tiếp nên sử dụng phương pháp ghép đoạn cành và với gốc ghép đốn trẻ lại nên sử dụng phương pháp ghép mắt nhỏ có gỗ.

2. Thời vụ ghép.

Đối với cây ăn quả có múi có thể ghép cải tạo ở nhiều tháng trong năm, nhưng chủ yếu có 2 vụ ghép chính, gồm: Vụ ghép trong tháng 4 và tháng 5 trên gốc cây đã đốn tỉa, chăm sóc từ tháng 12 năm trước; vụ ghép từ tháng 8 đến tháng 9 trên gốc cây đã đốn tỉa, chăm sóc từ tháng 4 hoặc tháng 5.

- Số lượng cành mắt ghép/cây: Tùy thuộc vào nhu cầu ghép cải tạo và tương đương với số chồi để lại/cây.

3. Chuẩn bị dụng cụ và thao tác ghép.

3.1. Chuẩn bị dụng cụ ghép, gồm có: Dao ghép chuyên dụng; cuộn nylon cố định mắt ghép; kéo, cưa cắt cành và dụng cụ đẽng mắt ghép.

3.2. Thao tác ghép:

** Đối với phương pháp ghép mắt nhỏ có gỗ, thực hiện các bước sau:*

Bước 1: Chọn vị trí ghép và tạo miệng ghép.

Chọn chỗ thân thẳng, nhẵn, cách gốc cành khoảng 20 đến 30 cm. Dùng dao ghép cắt phần vỏ sao cho vết cắt đến lớp tượng tầng, tiếp sát hoặc loại bỏ một phần mỏng lớp gỗ theo hình lưỡi gà trên thân cành ghép; vết cắt to hay nhỏ phụ thuộc vào kích thước của mắt ghép và thân cành của cây gốc ghép.

Bước 2: Cắt mắt ghép.

Dùng dao ghép cắt mắt ghép theo hình lưỡi gà và có một phần gỗ tại vị trí mầm ngủ, miếng cắt dài, rộng có thể tương đương với vết cắt trên cành ghép.

Bước 3: Ghép mắt.

Gài mắt ghép vào vết mở trên gốc ghép sao cho vị trí tượng tầng của mắt ghép trùng với điểm tượng tầng của vết cắt trên gốc ghép, sau đó dùng nylon chuyên dụng cố định mắt ghép. Lưu ý, quấn dây nylon theo chiều từ thấp lên cao theo kiểu lợp mái nhà để nước không vào được vị trí ghép.

Bước 4: Kiểm tra sau khi ghép.

Sau khi ghép từ 15 đến 20 ngày, kiểm tra thấy mắt ghép nếu có màu xanh và còn tươi là mắt đã sống.

** Đối với phương pháp ghép đoạn cành.*

Trên mầm chồi tái sinh của cây gốc ghép hoặc ghép trực tiếp trên cành cấp 2, cấp 3 của cây gốc ghép, tiến hành cắt ngọn ở vị trí cách gốc của mầm 25 - 30 cm và giữ lại một vài lá gốc. Chọn và cắt 1 đoạn cành ghép có từ 2 đến 3 mắt mầm, dùng dao ghép cắt 1 lát cắt trên đoạn cành ghép tạo vết cắt dài 2 đến 2,5 cm, chệch 30-45⁰; sau đó chẻ một vết trên mầm gốc ghép có chiều rộng và sâu tương tự với kích thước của vết cắt trên đoạn cành ghép. Cài đoạn cành ghép vào gốc ghép sao cho ít nhất có một phía tương tầng được trùng khớp và 2 phần mặt cắt tiếp xúc giữa gốc ghép và cành ghép không có khe hở, sau đó dùng dây nilon chuyên dụng quấn cố định vị trí ghép và quấn một lượt nilon kín đoạn cành ghép theo nguyên tắc “lợp mái nhà” vòng dây sau chỉ đề lên 1/3 vòng dây trước để mắt ghép có thể bật mầm đâm xuyên qua dây ghép và nước mưa không ngấm ngược vào làm hỏng mắt ghép, cuối cùng chuyển dây nilon trở lại cố định tại vị trí ghép.

Lưu ý: Với phương pháp ghép đoạn cành, cần để lại từ 2 đến 3 cành không ghép để giúp cây duy trì sinh trưởng tốt hơn, khi mắt ghép bật mầm và sinh trưởng ổn định sẽ tiến hành cắt bỏ những cành không ghép.

5. Quản lý và chăm sóc vườn bưởi ngay sau ghép cải tạo:

- Phòng trừ côn trùng cắn thủng dây ghép: Kết thúc mỗi ngày ghép, dùng thuốc trừ côn trùng, kiến... phun lên toàn bộ cây đã ghép và dưới đất xung quanh gốc cây để phòng trừ côn trùng cắn rách màng nilon tại vị trí ghép.

- Tưới nước: Sau ghép từ 3 đến 5 ngày, duy trì tưới nước giữ ẩm cho cây.

- Tia bỏ mầm dại: Mầm dại sẽ xuất hiện sau khi ghép từ 10 đến 15 ngày ở trên thân gốc ghép và cần thường xuyên loại bỏ toàn bộ mầm dại.

- Cắt dây ghép: Khi đợt lộc thứ hai của mầm ghép đã thành thực, dùng dao sắc cắt loại bỏ dây nilon quấn cành ghép.

- Phòng trừ sâu bệnh: Phun thuốc phòng trừ sâu, bệnh hại khi những đợt lộc non của mầm ghép xuất hiện. Sau khi ghép cải tạo, tiến hành chăm sóc cây theo quy trình chăm sóc như đối với cây không ghép cải tạo.

Trên đây là hướng dẫn kỹ thuật ghép cải tạo cây ăn quả có múi. Đề nghị người sản xuất thực hiện tốt, đạt hiệu quả cao./.

Nơi nhận:

- Đài PT và TH tỉnh	Phối hợp
tuyên truyền;
- Báo Tuyên Quang	
- Lãnh đạo TTKN;	
- Các phòng: KT, HC&TT;	
- Lưu VT.	

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Ngọc Đệ